

בכרשת הקרקעות

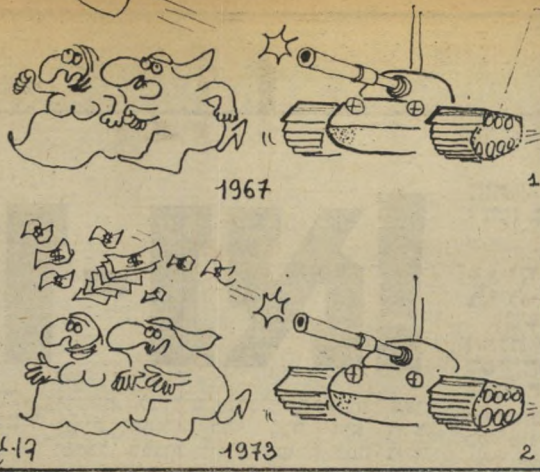
בשטחים

התגלתה זהות

בין הסיכוחים

וספסרי

הקרקעות

משה דיין נושא את דגל הימין הריאקציוני החזק מנהיג העשירים והמתעשרים

גועלי הקרקעות

מעולם לא היתה זהות כה ברורה ומוחלטת בין אבירי ארץ-ישראל השר למה לבין ספסרי ארץ-ישראל המשתלמת, כמו השבוע, בעת שהוויכוח סביב התרת או איסור מכירת קרקעות בשטחים הכביריים לאורחי ישראל, הגיע לשיאו. לפתע הסתבר כי כל ספסרי הקרקעות, מתעשרי המלחמות והמיליונרים החדשים שעשו את רכושם על חשבון האומה הם חסידיו ארץ-ישראל השלימה, החולמים על החזרת שטחי המולדת הישנה לחיק האומה ועל גאלת אדמת האבות. בה במידה הסתייפה, המתכסים באיצטלה אידיאלית, הם בעצמם ספסרי קרקעות, ספסרי לנטים, שרוממות ארץ-ישראל השלימה בפייהם, אך עיניהם נשואות לרווחים קלים, להתעשרות מהירה ולגריסת מיליונים. לא היה זה מקרה כי בראש המערכה הציבורית שהתנהלה השבוע למען התרת

כסף ויעשו עוד רווחים. הקרקע הנגאלת היתה הופכת בצורה זו לקרקע נגאלת, ובישראל היתה נוצרת שיכבה חברתית חדשה וטמאה — שיכבת מתעשרי הכירי בוש. עשירי החברה הישראלית מתחלקים עד היום לכמה שכבות מוגדרות היטב: אלה שהתעשרו בעזרת הברטים ששלטו בא"י המנדטורית; שודדי הרכוש הגנוש עם קום המדינה; מתעשרי ספרי, שעשו את כספם בסיועו הנדיב של שר-האוצר; ועי שירי קו ברלב, שצברו את הונם מהקמת ביצורים במלחמת ההתשה. משה דיין שרצה להוסיף אל אלה את ספסרי הקרקעות בשטחים, הציב את עצמו בראש מחנה הימין הריאקציוני. הפך השבוע לגורל שא דגלם של עשירי ישראל ומתעשריה.

70 לירות לדונם

התופעה שר רכישת אדמות בשר שטחים המוחזקים, ובמיוחד ביהודה וב-שורמון, החלה זמן קצר אחרי מלחמת השתייהמים. תחילה היתה התופעה מוגבלת לקרקעות שסופחו לשלטון ישראל באזור ירושלים המזרחית ובפריפריה הירושלמית. באותה תקופה חששו הערבים למכור קרקעות ליהודים, בעיקר מפחד נקמתם של ארגוני החבלה ששלטו אז ברחוב הערבי בגדה המערבית. כתוצאה מכך נעשו נסיונות לרכוש בע"ק קרקעות מערבים במזרח ירושלים. הדבר נעשה בצורה פשוטה ביותר: סוחרים קרקעות ישראלים, או גופים ממלכתיים, היו רושמים חברות במדינות כמו ליכטנשטיין או לוקסמבורג, עורכי-דין ישראליים וזו מופיעים כבאיי-כוח אותם חברות. רוכשים קרקעות באין מפריע, כשהם משלימים מים תמורתם במטבע זר ובמומון. כל זה נעשה בעידודה ובאישורה של ממשלת ישראל, שעודדה את התופעה.

אופנה נוספת של רכישת קרקעות מערבים בגדה החלה פושטה כאשר הוחל בבניית שכונות ירושלמיות חדשות, באזור גני סמואל, למשל, הקרקע באזור שייכת למינהל מקרקעי ישראל. אבל במר"ק חק כמה עשרות מטרים מהשכונה ההולכת ונבנית, נמצאת קרקע פנויה בשפע, שמבחינה רשמית היא שייכת לתחום רדן. אבל סוחרים ממולחים יודעים את עובדות החיים בישראל. הם יצאו מתוך הנחה שישראל לא תחזיר לעולם לירדן שטחים הנמצאים במרחק של כמה עשרות מטרים משכונות מגורים יהודיות בירושלים. לכן היו מוכנים לרכוש קרקעות באזור צחיח זה, תוך ידיעה שבכוח היום, יהיו אלה קרקעות עירוניות יקרות שבמקורם או במאחר תותר עליהן בניה ואז יקפוץ ערכן פי אלפי מונים.

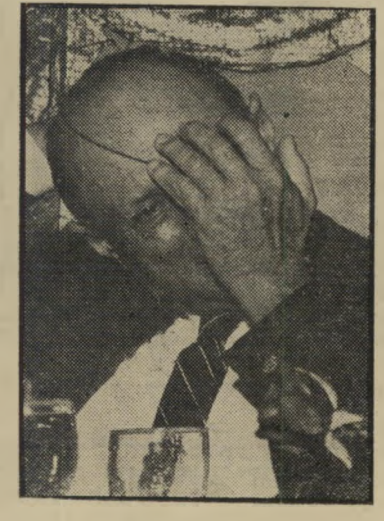
גם בעלי הקרקע הערבים גילו נטיה למכור קרקעות אלה, הנמצאים באזור הררי צחיח ושמש, אינן מעובדות לצורכי חקלאות ואין לבעליהן כל שימוש בהן מלבד רעיית עדרים. עד לפני שנתיים אפשר היה לרכוש באזורים אלה קרקעות במחיר המגוחך של 70 לירות לדונם — ממש כמו בארץ-ישראל הישנה של שנות ה-20.

הבעיה היתה כמובן איך להעביר את הבעלות על שטחי קרקע אלה. אי-אפשר לרשום בעלות על קרקע הנמצאת מבחינה

חוקית בשטח ירדן במשרד רישום המקרקעין הישראלי. משום כך נעשו עיסקות של הפקדת שטריי, כשר, בהן צויין שפירוש כי פלוני מכר קרקע אללמוני, והוא מתחייב להעביר את רישום הבעלות על הקרקע כאשר יאופשר הדבר בבוא היום. מי עשה עיסקות כאלה?

עשו זאת אנשי הקרן הקיימת לישראל, להם ניתן אישור מטעם מינהל מקרקעי ישראל ומטעם הממשלה. לבצע עיסקות רכישת, עשו זאת אנשים פרטיים שייצגו למעשה את קונצרן הענק הממשלתי כלל. ועשו זאת ספסרי קרקעות, שבשלושת החדשים האחרונים הקפיצו את מחירי הקרקעות בגדה, בגלל הביקוש הרב. פי מאה ויותר.

שום עיוות חוקתי, כפי שניסה לטעון שר-המישפטים, ושום צורך מדיני לאומי, כפי שהציג זאת שר הביטחון, לא גרמו להצעה לאפשר מכירה

דודן דיין
ובן-הדוד המאפשר

חופשית של קרקעות בשטחים מערבים ליהודים. היה זה הלחץ שהפעילו קבוצות לחץ רבות השפעה בצמרת המישל, שדחף את דיין ושריפה להגיש את הצעתם, מבחינה זו דרוש שיתוף פעולה הדוק ביותר בין ספסרי הקרקעות לבין צמרת השילטון.

לא יגאל הורוביץ, לא יחזקאל סהר ולא עובד בן-עמי, לא ירכשו שטחים באזורים מדבריים ביהודה ושומרון שימשיכו להי שאר מידבריות, רק כדי שהאדמה תהיה כבעלות ישראלית. הפאטריוטיים שלהם התגלה רק כאשר יתברר להם שיש סיכוי שמחירי קרקעות אלה יעלו והם יוכלו להוסיף עוד כמה מיליונים טובים למיליונים שכבר צברו בעזרתה האדיבה של ממשלת ישראל.

היה זה אופייני שהבעיה כולה נשאה את חותמו של שר-הביטחון משה דיין. למשה דיין אין שום מעצורים מוסריים כאשר מדובר בעיסקות מכניסות, והיו אלה מכירות של עתיקות שירדות, עיסקות תיווך בפנטהאוזים או דרישות תגמולים עבור הסכמתו להצטלם בחלוק לא ברול בהלל. אז מדוע עשה דיין מעצורים מוסריים כאשר מדובר בהם? למעשה קרע קעות?

במדינה

העם

משפט הנשיא

עם בחירתו הפך

הנשיא הרביעי שר

ישראל, מסמך מיפדגתי

דסמך לאומי

המסורת הדתית של ישראל ראתה את המנהיג המדיני העליון של האומה כמלך, ולא כנשיא. "שום תשים עליך מלך אשר יבחר אדוני אלוהיך בו; מקרב אחיך תשים עליך מלך, לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא..." קובע ספר דברים את מישפט המלך. ובהמשך הוא קובע את החלונות הנדרשות מהמנהיג המדיני העליון, שהן צנועות ביותר: "רק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה... ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו, וכסף וזהב לא ירבה לו מאוד; והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את מישנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים והלוויים; והיתה עימו וקרא בו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את אדוני לשמור את כל דברי התורה הזאת ואת החוקים האלה לעשותם; לבלתי רום לבבו מאחיו..."

אם נשיא המדינה הוא יורש תפקידו

נשיא קציר
בגנות הרודנות

של מלך הממלכה, הרי עונה סרוספור אפרים קצלסקי (שעיברת את שמו לקציר) שנבחר השבוע לתפקיד נשיא המדינה, על כל התכונות הנדרשות במעמד ייצוגי נעלה כזה, ואולי עוד יותר. הוא אומנם אינו בחיר אלוהים וגם לא בחיר העם, אלא בחירה של מיסלגה רודנית, שיותר ויותר חושפת את פרצופה האנטי-דמוקרטי תוך רמיסת כל ידיעה מתנגדת ותוך כפיית דיעותיה בצורה שרילודית. אולם כתר המדע אותו נושא אפרים קצלסקי נותן יסוד לתקווה כי הוא יתעלה בתפקידו מעל ומעבר לעסקני ה-מיסלגה הקטנוניים שסללו את דרכו לכהונה הרמה.

כאשר נבחר השבוע קציר ברוב של 66 קולות בכנסת, (לעומת 41 קולות שניתנו למועמד השני, הפרופסור אפרים אורבך), נפתחה הדרך בפני הנשיא הרביעי של ישראל לצקת יותר תוכן במישרה הרמה שהפכה במרוצת השנים לסמל חסר משמעות.

צה"ל

סיור כתובות בכיירות

פשיטת צה"ל עי מרכזי

הפיראיון בכיירות

בישרה תפנית

כזוחמה במחבלים

עוד זמן רב יפרחו האגדות על מה שאירע בליל יום שלישי השבוע בכיירות, בירת לבנון. כיוון שמטעמי בטחון הטיל צה"ל איסור על פריטי המיבצע ועל תיאורי פרבות הרחוב בכיירות, וכיוון שהמקורות היחידים לתיאור מה שאירע הם עתונות החוץ בכיירות והתושבים בעלי הדמיון המזרחי הפוע, אין ספק שהמיבצע הגיימס בונדי שערכו יחידות צנתנים קומנדו ימי (המשך בעמוד 20)

דודן הורוביץ
בן-הדוד המתעשר

רכישת קרקעות הערבים ביהודה ובשומרון לאורחים ישראלים, ניצבו שני דודנים: שר-הביטחון משה דיין ובן-דודו, ח"כ הרשימה הממלכתית יגאל הורוביץ (אמו של הורוביץ היתה אחות אביו של דיין). בעוד משה דיין נושא את דגל גאלות הקרקע בשטחים הכבושים, כשהמניע שלו הוא כניכול לאומי בלבד, כבר החל בן-הדוד הנמרץ והפעלתני, לגייס אדמות, לרכוש קונים בכוח ולארגן עיסקות של רכישת קרקעות מידי ערבים נפחדים ומסונרי וורים מערימות הוהב שהומטרו עליהם. מעבר לכל השיקולים הפוליטיים, המ דיניים והמוסריים, הפוסלים אי-פירורי את הניסיון לאפשר לרכוש בכסף את האדמה הכבושה ולספח אותה לישראל באמצעות רישום בטאב, קיים בנושא זה גם אספקט כלכלי ומעמדי שטור. כי לוא היה נוצר שלביו מעמד זה היה הממשלה נכנעת למשה דיין ומקבלת את דרישתו לפתוח את הגדה המערבית בפני רוכשי קרקעות ישראלים פרטיים, מי היה נהנה מכך? ברור שהכוונה לא היתה לחלק קרקעות בגדה, בתשלומים לשיעורים, לדיירי משי כנות העוני או זוגות צעירים, מטרת הספירה היתה לפרוץ את הקריהירוק בפני עשירי הקרקעות, בפני בעלי ההון הישראליים, בפני העשירים, כדי שיגרפו עוד